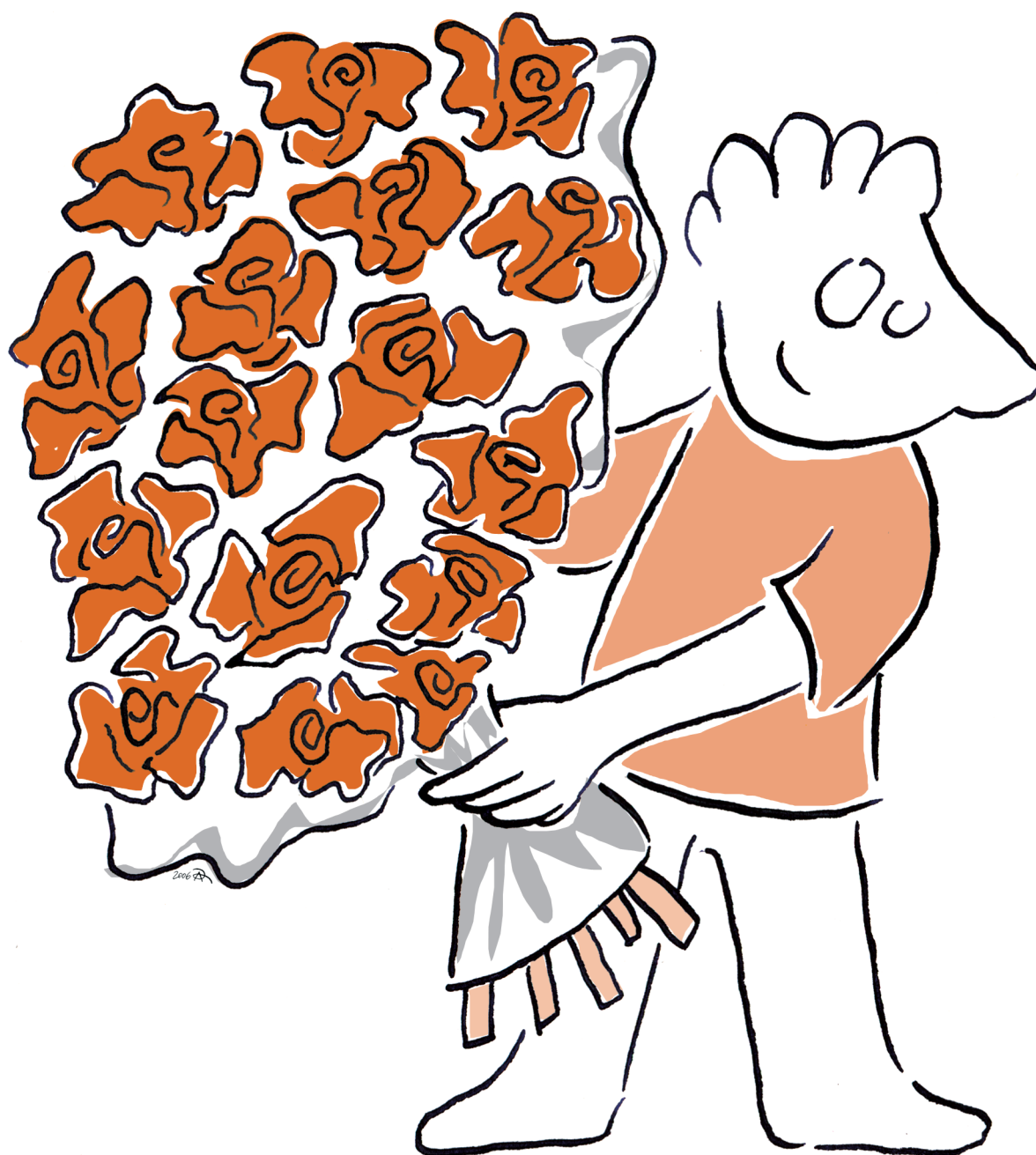

Hoztam neked piros rózsát

TANULÓI MELLÉKLETEK

D1 (Hoztam neked piros rózsát...)

Párokat ábrázoló képek

Párokat ábrázoló képeket választunk újságokból, amelyeket több darabra vágunk, annak megfelelően, hogy hány fős csoportok alakulnak. A képek segítségével találják meg egymást a tanulók.

D2 (Hoztam neked piros rózsát...)

Udvarlásról, esküvőről színesen

Udvarlásról, esküvőről színesen

A

A szerelem mindenütt jelen van, és mindenütt más alakban jelenik meg. Az udvarlás szabályai pedig kultúráról kultúrára változnak. Az új-guineai malpa törzs udvarlási szertartását szigorú szabályok irányítják. A lányok édesanyja egy gyékényfal oltalmában ügyel arra, hogy egyik kérő se sértse meg a szabályokat.

Az udvarlaskor csak a szerelmesek homloka érintkezhet. A többi testrészt tiltott gyümölcs. A szabályok megsértéséért, illetlen érintésért pofon jár.

A kelet-afrikai vudabéknél a nőké a választás joga. Ezzel a jogukkal azonban nem élhetnek mindennap. A lányoknak meg kell várniuk a Jaki nevű ünnep idejét, hogy szívük óhaját választottuk tudtára adhassák. Egy ilyen ünnepélyes alkalomra gondosan fel kell készülni – ám itt a törzs férfi tagjai azok, akik kifestik magukat.

B

Az udvarlás nyugaton is legalább ilyen szertartásosan zajlott – egészen a legutóbbi időkig. A felső osztályhoz tartozó hajadonok például a bálakon udvaroltattak maguknak a férjelöltekkel, és igyekeztek kiválasztani közülük a legmegfelelőbbet és a legmódosabbat. Mindez természetesen az idősebb hölgyek szigorú felügyelete mellett zajlott.

A XX. század második felében azonban az anarchia kora köszöntött be az udvarlás világában, és az lett az egyetlen szabály, hogy nincs több szabály.

A

A háború után megváltozott a stílus. Az új idők új szeleivel a táncosok már nem ölelik át egymást, sőt gyakran nem is egymással táncolnak már. Mindazonáltal, mint mindig, a szerelem ma is megtalálja a maga útját: a pillantások a vakító lézerefényben is találkoznak, és az emberek egymásra találnak valahogy.

Ha másként nem, akkor a társközvetítő irodák vagy manapság az internetes társkeresők segítségével. 1966-ban John Pattersonnak az a briliáns ötlete támadt, hogy létrehozza az első számítógépes társközvetítőt, mely a tudomány eszközeivel garantálta, hogy minden ügyfél számára megtalálja a tökéletes partnert.

A számítógépek és az informatikai forradalom korában összezsugorodott a világ. Ma, amikor a nemzetközi irodák akár az óceán túloldalán is bárkinek felkutatják az igazit, a szerelem tényleg nem ismer határokat.

Ha sikerrel jártunk, és megtaláltuk életünk párját, a következő lépés az, hogy megkérjük a kezét, és eljegyezzük egymást. Sok országban ezt az ígéretet egy gyűrű megvásárlása hitelesíti, mely ország-világ előtt hirdeti: olyan szövetség kötöttet, melyet mindkét fél nagyra becsül. A XV. század óta kedvelt választás a gyémántgyűrű, az állhatatos szerelem jelképe.

Nincs ez másként a felső tízezer körében sem. 1959-ben például Anthony Armstrong Jones rubintos gyémántgyűrűvel lepte meg Margit angol hercegnőt.

Lady Diana Spencer jegygyűrűjét, melyet Charles hercegtől kapott, egy megtermett ovális zafir díszítette, szintén gyémántok között.

B

Számos kultúrában az eljegyzés az egész család ügye. A legtöbbször az apa dönt a jövődőlbeli vő személyéről, méghozzá gyakran busás fizetség fejében. A döntést hosszú, kemény tárgyalások előzik meg. Egy szorgos lányt ugyanis egy bölcs apa nem fogja ár alatt elengedni.

Más kultúrákban a lányos ház adja a kelengyét, mely hagyományosan csakis a legfinomabb fehérnemű lehet. A dél-itáliai Kalabriában van egy mondás: „Kisbaba a bölcsőben, kelengye az alsó fiókban.” A kelengye becsületét jelzi, hogy nemegyszer már a kislány születésekor elkezdik gyűjteni.

Amikor az eljegyzést bejelentik, a rokonok nekilátnak az ajándékvásárlásnak. A szerencsésebb párok ilyenkor akár egy tucat formatervezett teáskannára is szert tehetnek.

A királyi családok jegyespárjai rengeteg nászajándékot kapnak a világ minden szegletéből. Mikor Erzsébet angol hercegnő hozzáment Fülöp herceghez, több kastélyra elegendő ajándékot kaptak: köztük egy gyémánt-rubin nyakláncot a királynétól. Amikor pedig Rainier monacói herceg nőül vette Grace Kellyt, Hollywood csillagát, a nászajándékok értéke a becslések szerint egymillió dollárra rúgott.

Az eljegyzés után természetesen mindenki a menyegzőre készül. A fehér menyasszonyi ruha csak az ezernyolcszázad első felében terjedt el. Korábban a menyasszony általában ruhatára legszebb darabját viselte.

Az esküvő mára komoly üzletté vált. Egy átlagos európai menyegző költségei mintegy 20 000 dollárra rúgnak; a menyasszony, a vőlegény és a nyoszolyólányok ruhái akár 3000 dollárt is felemészthetnek.

Régebben a menyasszony kifejezetten erre az alkalomra varratott magának ruhát. Napjainkban azonban gyakoribbak a készen megvásárolható ruhák, sőt sokan a kölcsönzőből szerzik be a nagy nap öltözékét. A menyasszonyi ruha kölcsönzése egyébként nem új keletű szokás. A második világháborúban, amikor minden alapanyagnak szűkében voltak, az angol menyasszonyok nehezen jutottak megfelelő szövethez. Az amerikai nők siettek a segítségükre: saját menyasszonyi ruháikat küldték el nekik.

Aztán eljön a várva várt nap. A házasságkötés egy nyilvános ígérettétel. A legtöbb kultúrában két tanú jelenléte teszi legálissá a szerződést. Persze lehet több tanút is hívni, de őket már vendégeknek nevezzük.

A

Vallástól és kultúrától függetlenül minden esküvőben van valami közös. A menyasszony például sosem érkezik fedetlen fővel.

A pogány időkben a fátyol a rontástól védte a menyasszonyt. A szertartás végeztével már nem volt rá szükség, mert a nő férje oltalmában állt; ura és védelmezője fölemelte a fátyolt, megcsókolta hitvesét, és a rontás nem árthatott többé.

A zsidó hagyományoknak megfelelően a vőlegény a szertartás előtt emeli fel a fátylat, hogy megbizonyosodjék róla, a megfelelő nőt veszi el. A zsidó-keresztény szokások szerint a menyasszony csupán félig rejtőzik el, míg Tunéziában teljesen. Egyes iszlám országokban azonban egy lépéssel még ennél is továbbmennek.

Például Husszein jordán király és az egyiptomi Dena Abdel Hamed hercegnő esküvőjére csak a férfiak voltak hivatalosak. Az eskü nem a házastársak, hanem a vőlegény és leendő apósa között hangzott el. Később aztán a menyasszony is kijöhetett a nőknek fenntartott helyiségből.

Egy görög esküvőn a pópa – összetartozásuk jelképeként – két koronát emel a pár feje fölé.

B

A zsidó menyegző az egyik legösszetettebb szertartás, mely egy baldachin alatt zajlik le. A menyasszony a hagyománynak megfelelően hétszer körbejárja a vőlegényt, ami azt jelképezi, hogy az asszony számára a férj a világ közepe, s egyben az ártó szellemeket is elriasztja. Majd a pár bort iszik egy serlegből. Aztán a vőlegény széttapos egy üvegpoharat, majd az egybegyűltek így kiáltanak fel: „Mazel tov! – Jó szerencsét!”

Egy cigány lakodalom pedig igen mozgalmas. A jegyesek sebet ejtenek ujjaikon, és hagyják, hogy vérük egyesüljön; ezután kezüket egy selyemkendővel egymáshoz kötik. A vajda elmond egy cigány imát. Ezután először a vőlegény ugorja át a tüzet, majd a tüzes menyecske következik, hogy megmutassa: bárhová kész követni urát. Végezetül kézen fogva még egyszer ugranak.

A hinduknál a szertartás több napig tart. Miután a szertartás vezetője a házasság fontosságáról beszél, vőlegény s menyasszony kezeit összekötik, és megszentelt vízzel öntözik meg. Az örömapa átadja vejének a lánya kezét, és a fiatalok rizsáldozatot mutatnak be a termékenység oltárán. Végül édes falatokkal kínálják egymást.

Kínában a második világháború alatt nem volt ritka a csoportos esküvő, melynek háttérében általában gazdasági megfontolások álltak. Elég volt egyetlen nyoszolyólány és egyetlen virágos kosár a negyven egyszerű ruhát viselő menyasszonynak és negyven fekete konfekcióöltönyös vőlegénynek.

Az ötlet Sun Myung Moon tiszteletesnek, az Egyesítő Egyház alapítójának is megtetszett. 1997-ben 2500 pár jelent meg a washingtoni stadionban, hogy örök hűséget fogadjanak egymásnak – és az egyháznak is.

A

Alig találunk olyan kultúrát, ahol a házasságkötésnek ne lenne fontos szereplője a gyűrű, két ember egyesülésének jelképe. Először vasból készítették, majd az aranygyűrű vált hagyományossá. Valamikor úgy tartották, hogy az ember egyik vénája a szívtől egyenesen a gyűrűsujjig vezet, s aki nem hord gyűrűt, az hagyja, hogy a szerelem az ujján át elillanjon.

A szertartás után termékenység szertartás biztosítja a bőséges gyermekáldást. A vendégek rizzsel vagy virágszirmokkal borítják el az ifjú párt. Az ókori rómaiak egykor dióval dobálták a házasokat, másutt a cipőhajigálás volt népszerű szokás.

A modern életkörülmények azonban a világon mindenütt megváltoztatják a házasságot és a hozzá kapcsolódó szokásokat.

A világ például mára olyan kicsi lett, hogy általánossá vált a különböző nemzetiségű, kultúrájú és háttérű párok frigye.

Az élet felgyorsulásával pedig Amerikában már hétköznapi jelenséggé vált az autós házasság. Reggel kilenctől este tízig átlagosan félóránként kerül sor egy esküvőre. A szolgáltatásba beletartozik a friss virágcsokor, a szabadon választható kísérőzene, még a ruhakölcsönzés is.

**D3 (Hoztam neked piros rózsát...)
Ki legyen a kezdeményező?****Kérdés: Ismerkedéskor ki legyen a kezdeményező?****Kooperatív vitaállítások 1.**

1. A hagyományok szerint a fiúknak kell kezdeményezniük, ezt a lehetőséget nem jó elvenni tőlük.
2. A hagyományok szerint a fiúknak kell kezdeményezniük, de ez nem mindig kivitelezhető, ezért a szituációtól függ, hogy ki a kezdeményező fél.
3. A lányoknak kell kezdeményezniük, mivel a fiúk sok esetben kevésbé merik vállalni szimpátiájukat.
4. Teljesen mindegy, hogy az ismerkedéskor ki a kezdeményező?

D4 (Hoztam neked piros rózsát)**Mire figyelünk, amikor visszautasítunk valakit****Kérdés: Mire figyelünk, amikor visszautasítunk valakit?****Kooperatív vitaállítások 2.**

1. A kezdeményezőt úgysem látjuk viszont, ezért nem kell figyelni a lelkére.
2. Nem tudhatjuk, hogy az ismerkedésből barátság lesz-e, ezért mindenképpen figyelniük kell arra, hogy ne bántsuk meg a kezdeményező felet.
3. A visszautasítás mindig csalódást okoz, ezért nem tudjuk figyelembe venni a másik érzéseit.
4. Sok esetben még nincs szó érzésekről, ezért nem is érinti meg a kezdeményező lelkét a visszautasítás.